

Visie op besturen en toezicht houden

Versie 20 april 2022

Inleiding

De nieuwe woningwet die op 1 juli 2015 in werking is getreden en de Governancecode Woningcorporaties 2020 hebben het 'speelveld' van woningcorporaties drastisch veranderd. Een belangrijk onderdeel hiervan zijn de nieuwe kaders voor het interne toezicht. Zo staat in de woningwet dat commissarissen zich bij de vervulling van hun taak richten naar het belang van de corporatie, naar het te behartigen maatschappelijk belang en naar het belang van de betrokken belanghebbenden. Omdat de wijze waarop een RvC invulling geeft aan deze taken kan verschillen, is een gedeelde visie op besturen en toezicht houden van belang. In de Governancecode, bepaling 1.1 staat dat corporaties een dergelijke visie opstellen:

“Bestuur en RvC hebben een gezamenlijke visie op besturen en toezicht houden. Het realiseren van maatschappelijke waarde op lange termijn staat daarbij voorop. De visie gaat in op de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelstellingen, de strategie, het beleid, de financiering en de onderlinge wisselwerking in rollen. De RvC beschrijft hierin zijn rollen (werkgever, toezichthouder en klankbord) en taakuitoefening als intern toezichthouder.”

Arcade hanteert de Governancecode Woningcorporaties 2020 bij haar functioneren zowel intern als extern en is daarop aanspreekbaar.

Arcade: waar staan we voor

Arcade biedt huishoudens met een laag inkomen de kans betaalbaar en passend te wonen in een prettige en veilige woonomgeving. Arcade doet dit door het realiseren van leefbare en gedifferentieerde buurten. In het ondernemingsplan wordt een analyse gemaakt van de ontwikkelingen in de maatschappij en hoe Arcade hierop in wil spelen. Welke maatschappelijke opgaven spelen er en welke volkshuisvestelijke uitdagingen zien we in de nabije toekomst en wat betekent dit voor de opgaven van ambities van Arcade? Het ondernemingsplan, dat de strategie van de organisatie weergeeft, komt tot stand via een dialoog met de interne organisatie, de RvC en de interne en externe belanghebbenden. Dit ondernemingsplan wordt vertaald in de meerjaren begroting. Aangezien de financiële middelen beperkt zijn, wordt er een afweging gemaakt waar in wordt geïnvesteerd. Dit is een breed palet aan keuzemogelijkheden: nieuwbouw, onderhoud, verduurzaming, betaalbaarheid, leefbaarheid, wonen en zorg en andere zaken. Het gaat hierbij niet alleen om de stenen maar vooral ook om de leefbaarheid in wijken en de samenwerking met partners die in de wijk werken. De organisatie kan getypeerd worden als zakelijk maar met een warm hart voor de volkshuisvesting. Naast de grote investeringsopgaven in het vastgoed (beheer en nieuwbouw) zal in de komende jaren meer ingezet gaan worden op de leefbaarheid in de buurten en complexen gezien het gegeven dat deze steeds meer onder druk komt door o.a. de vergrijzing en extramuralisering van ouderen en andere zorgbehoevenden.

Visie op bestuur

Arcade wordt bestuurd door een directeur-bestuurder. De bevoegdheid van het bestuur bestaat uit het besturen en vertegenwoordigen van de organisatie. Het bestuur is verantwoordelijk voor het functioneren en presteren van de organisatie in brede zin en legt daarover intern verantwoording af aan de RvC. Het bestuur werkt vanuit een duidelijke koers aan de doelstellingen die zijn vastgelegd in het ondernemingsplan en jaarlijks worden geactualiseerd en uitgewerkt in het jaarplan (inclusief meerjaren- en jaarbegroting). Het bestuur onderhoudt contacten met de belanghebbenden van Arcade en neemt de belangen van deze partijen nadrukkelijk mee bij de totstandkoming van beleid en de besluitvorming. Met andere woorden: het bestuur maakt het voor de belanghebbenden duidelijk hoe Arcade als maatschappelijke organisatie zijn

rol vervult in het lokale netwerk. Belangrijke belanghebbenden zijn de huurdersvertegenwoordigers en de gemeenten (Westland en Den Haag) waarin Arcade opereert. Daarnaast spelen contacten met zorginstellingen, welzijnsorganisaties, projectontwikkelaars en anderen uit het maatschappelijk middenveld een rol. In het kader van een goede dialoog met de belanghebbenden ontwikkelt de organisatie een visie over hoe de belanghebbenden te betrekken bij het beleid. Het bestuur legt hierover intern verantwoording af aan de RvC.

Visie op toezicht houden:

De RvC heeft tot taak toezicht te houden op het tot stand komen en uitvoeren van het beleid door het bestuur en de verantwoording over het beleid en op de algemene gang van zaken bij Arcade. Zowel het bestuur als de RvC zijn verantwoordelijk voor de governance van de organisatie. Ze vormen een governance team. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. De RvC is zich bewust van zijn rol als toezichthouder van een maatschappelijke organisatie in een lokaal netwerk en houdt toezicht op het daadwerkelijk tot uiting komen van deze maatschappelijke doelen in het strategisch beleid van de organisatie. De RvC zorgt ervoor dat ze zicht heeft op wat er leeft in het lokale netwerk en bij de belanghebbenden. Om de taak als RvC goed en met meerwaarde in te vullen, is het belangrijk dat de filosofie van het toezicht aansluit bij het type organisatie dat Arcade is: Arcade is een lerende open en betrokken organisatie, die waarde wil toevoegen aan de samenleving en invulling geeft aan volkshuisvestelijke opgave die er ligt. De commissarissen bewaken dit tezamen. .

Onderwerpen van het toezicht door de RvC:

- *Totstandkoming en realisatie van de strategie en doelstellingen uit het ondernemingsplan en jaarplan;*
- *Kwaliteitsbeleid voor de woningvoorraad;*
- *Risico's verbonden aan de activiteiten van Arcade en de opzet en werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem;*
- *Maatschappelijke verantwoording aan huurders en overige belanghebbenden;*
- *Financieel verslaggevingsproces, jaarrekening en tussentijdse rapportages;*
- *Naleving van alle op Arcade toepasselijke wet- en regelgeving.*

In essentie is het toezicht door de RvC gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- ✓ **Vertrouwen.** Met respect voor rollen en verantwoordelijkheid van het bestuur en RvC vormt vertrouwen de basis voor het toezicht binnen Arcade. Het vertrouwen in het bestuur waarop toezicht wordt gehouden is daarmee van wezenlijk belang voor de relatie tussen het bestuur en RvC.
- ✓ **Transparantie.** De RvC streeft een cultuur na van volledige openheid. Afspraak is dat al het relevante, in een zo vroeg mogelijk stadium, wordt gemeld. Het bestuur is altijd aanwezig bij vergaderingen van de raad. Daarnaast vergadert de raad eenmaal per jaar met MT en coördinatoren uit de organisatie.
- ✓ **Betrokken (op afstand).** De RvC is kritisch betrokken bij Arcade en opereert op afstand. De mate van afstand is afhankelijk van de risico-inschatting door RvC en het bestuur. Het initiatief hiervoor kan van beide kanten komen. Afspraak is dat het bestuur de RvC tijdig informeert en daarvoor rapportages ter beschikking stelt. Dit stelt de RvC in staat om op gepaste afstand te blijven.
- ✓ **Integriteit.** Woningcorporaties liggen onder een vergrootglas, integer handelen is belangrijker dan ooit. Van alle betrokkenen bij Arcade wordt verwacht dat zij integer handelen. Bestuur en RvC staan jaarlijks stil bij dit thema zodat eventuele casussen te allen tijde bespreekbaar zijn.

- ✓ Visie. Een gezamenlijke en eenduidige visie op de maatschappelijke rol en opdracht van Arcade. Continuïteit bij het bereiken van de doelstellingen van Arcade is wezenlijk. Het ondernemingsplan vormt voor de RvC het kader om hier toezicht op te houden.
- ✓ Dialoog. Vanuit ieders rol en verantwoordelijkheid zijn het bestuur en de RvC voortdurend in dialoog over de invulling van de governance.
- ✓ Klankbord. Bij de invulling van de rol als klankbord van het bestuur kan de organisatie gebruik maken van de som der delen van de RvC. Daarbij kunnen de netwerken van de RvC, hun expertise en kennis op verschillende gebieden en hun betrokkenheid bij strategische vraagstukken benut worden. Het bestuur betreft de RvC als klankbord proactief bij strategische keuzes. Daarnaast hebben de leden van de RvC een proactieve houding richting bestuur.
- ✓ Open, betrokken, lerende toezichthouder zijn. Die open staat voor ontwikkelingen binnen Arcade, ontwikkelingen bij de interne en externe belanghebbenden en de samenleving

De RvC vult haar klankbordrol met name in tijdens reguliere vergaderingen. Dit doet zij op basis van vooraf ontvangen rapportages en wanneer er bijzondere voornemens, ideeën of thema's op de agenda staan. Daarnaast is jaarlijks een themamiddag gepland waarin wordt gesproken over een gekozen thema en/of een project wordt bezocht. Zowel de RvC als bestuur kunnen thema's/projecten aandragen.

Als werkgever ziet de RvC toe op het functioneren van het bestuur. De RvC is daarnaast verantwoordelijk voor het selecteren, benoemen, belonen, schorsen en ontslaan van het bestuur. Met het bestuur worden functionerings- en beoordelingsgesprekken gevoerd door de voorzitter en vicevoorzitter van de raad. Zij halen hiervoor vooraf input op bij de overige leden van de RvC, interne en externe belanghebbenden (OR, MT, huurdersvereniging) mede op basis van de doelstellingen die aan het begin van ieder jaar met de het bestuur worden gemaakt. Voor de beoordeling van het functioneren van het bestuur hanteert de raad een vast format dat met het bestuur is besproken.

De RvC in verbinding

In de Woningwet staat dat commissarissen zich bij de vervulling van hun taak onder andere richten op het belang van de betrokken belanghebbenden. Voor de RvC spreekt dit voor zich. Commissarissen willen weten wat er bij de belanghebbenden (intern en extern) van Arcade leeft. Een onafhankelijk beeld, los van dat van het bestuur, is essentieel voor goed toezicht. De voltallige RvC heeft minstens één keer per jaar overleg met de huurdersorganisatie(s), ondernemingsraad, en externe controller. Ook is er overleg met de accountant. Daarnaast heeft de RvC contact met overige belanghebbenden zoals de gemeenten Westland en Den Haag of andere maatschappelijke organisaties. Tevens gebruikt de RvC de contacten met belanghebbenden om, aanvullend op het jaarverslag, verantwoording af te leggen en om te monitoren in hoeverre de organisatie haar maatschappelijke rol in het lokale netwerk invult.

Er is via de accountmanager van de Aw waar nodig overleg met de externe toezichthouder. Mocht de situatie daartoe aanleiding geven wordt er met de externe toezichthouder contact opgenomen

Samenstelling RvC

Uitgangspunt voor de bezetting van de RvC is dat commissarissen generalisten zijn die gezamenlijk een multidisciplinair team vormen, complementair aan elkaar zijn en affiniteit hebben met de primaire doelgroep en doelstellingen van Arcade. De leden beschikken over een helicopterview, zijn besluitvaardig, resultaatgericht en in staat scherpe discussies collegiaal te voeren. Alle commissarissen hebben goed inzicht in de rol en positie van de RvC als toezichthouder. Leden zijn onafhankelijk, objectief en vrij van elke schijn van mogelijke belangenverstrengeling of verantwoordingsplicht naar een achterban.

De RvC streeft naar een zodanige samenstelling dat verschillende kennisvelden en aandachtsgebieden goed vertegenwoordigd zijn. Deze kennisvelden en aandachtsgebieden kunnen verspreid zijn over of verenigd in één of meerdere leden van de raad. De RvC streeft daarnaast naar een evenwichtige leeftijdsopbouw en mix van mannen en vrouwen.

Leren en ontwikkelen

Arcade wil een open, betrokken, lerende organisatie zijn, Die open staat voor ontwikkelingen binnen en buiten Arcade. Om dit te zijn, blijven het bestuur en de leden van de RvC op de hoogte van relevante ontwikkelingen, en werken aan individuele vaardigheden door het volgen van opleidingen, cursussen, workshops etc. Ook de jaarlijkse zelfevaluatie draagt hier aan bij.

De zelfevaluatie wordt om het jaar door een externe partij begeleid. In de zelfevaluatie staan op de agenda: de samenwerking met het bestuur, de samenwerking binnen de RvC, de interne dynamiek tussen RvC en bestuur en de RvC onderling, de samenwerking met de interne en externe belanghebbenden en overige zaken die van belang zijn. Ieder jaar wordt er een actielijst gemaakt van de gemaakte afspraken. Deze afspraken worden regelmatig toetst of ze al zijn uitgevoerd. Ook de scholingsbehoefte van de RvC komt aan de orde. De scholing kan betrekking hebben op inhoudelijke thema's maar ook op individuele behoefte van RvC leden.

De zelfevaluatie bestaat uit twee delen, een deel met de RvC en het andere deel samen met het bestuur.

Bestendigheid visie

Nieuwe inzichten maar ook externe ontwikkelingen zijn van invloed op deze visie en kunnen aanleiding geven tot aanpassing. De jaarlijkse zelfevaluatie van de RvC wordt gebruikt om stil te staan bij de visie op besturen en toezicht houden van Arcade

Bijlage: toetsingskader RvC

Extern	Intern
Focus op kerntaak: verhuren en ontwikkelen van passende en betaalbare woningen voor huishoudens met een laag inkomen	Statuten Arcade
Woningwet en Besluit Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting 2015, evenals bijbehorende regelingen	Ondernemingsplan en jaarplan (inclusief jaar- en meerjarenbegroting)
Governancecode woningcorporaties 2020	Jaarlijkse prestatieafspraken met de bestuur en beoordeling daarvan
Overige wet- en regelgeving zoals: overlegwet, huurrecht, Wet Normering Topinkomens, klachtenreglement	Bestuursconvenant
Normen vanuit de Autoriteit Woningcorporaties	Reglement financieel beleid en beheer Inclusief addendum
Normen vanuit Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Risicomanagement
Indicatieve Bestedingsruimte Woningcorporaties	Investerings- en treasurystatuut
Cao Woondiensten	Integriteitscode en klokkenluidersregeling